

(Uit de schaakrubriek in het Friesch Dagblad van 8 mei 2020)

Met het overlijden van Douwe van der Meulen (1944-2020) verloor de Friese schaakwereld vorige week een alom geliefde icoon, hij zal heel erg worden gemist.

Veel schakers ontmoet je voor het eerst als je ineens tegenover elkaar komt te zitten, meestal staat er dan een schaakbord tussenin met daarop de stukken in de beginstand van de partij. Bij mijn eerste kennismaking met Van der Meulen is er sprake van een relatie gastheer/logé, het is in oktober 1980 in Sneek, daar doe ik dan voor het eerst aan het Fries jeugdschaakkampioenschap mee, en samen met clubgenoot en jeugdvriend Sjoerd de Vries logeer ik een dag bij Van der Meulen.

Op de eerste speeldag van het toernooi moet ik in mijn drie partijen evenzovele nullen incasseren, maar op de een of andere manier slaagt mijn gastheer er op de avond die volgt in dat ik aan het logeerpartijtje 40 jaar later nog goede herinneringen bewaar. Ook het ontbijt moet wel goed geweest zijn want op de tweede dag weet ik de nul weg te werken.

Wat later ontdek ik dat Van der Meulen niet alleen een aimabele man is, maar ook een sterke schaker, iedereen begrijpt wel dat het inboeten aan speelkracht in de laatste decennia van zijn leven deels aan de kwakkelende gezondheid toegeschreven kan worden.

In 2015 spreekt hij me aan over een partij tegen Nick Bijlsma, waarvan hij de zetten even niet meer kan vinden, een Albins Tegengambiet zou het zijn geweest, op welk toernooi die pot dan wel gespeeld is weet hij zo ook even niet. Vaag herinner ik me wel dat ik die eens in mijn wekelijkse rubriek heb opgenomen, thuis ontdek ik dat het gaat om het FK in 2009, de rubriek uit mei 2009 waarin ik die partij belicht heb, mail ik vervolgens naar Sneek.

Vanwege tijd- of ruimtegebrek heb ik in 2009 geen uitgebreide analyse gemaakt. Als ik de partij begin deze week nog eens naspeel vraag ik me af of ik eigenlijk wel voldoende heb onderkend dat Van der Meulen, in de nadagen van zijn carrière, op het FK in 2009 nog eens een pareltje afleverde.

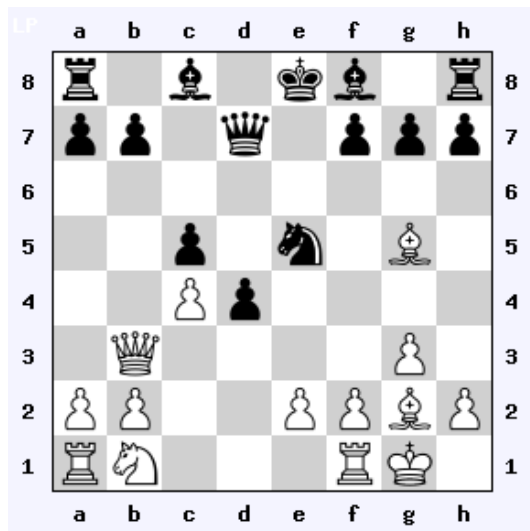
Als het FK vanaf 2009 zes jaar achtereen in Sneek plaatsvindt is dat voor Van der Meulen een gunstige omstandigheid om zich nog eens aan een aantal deelnames te wagen. Om de ereplaatsen strijden, zoals op FK's in de vorige eeuw, is er dan niet meer bij maar hij heeft nog wel zijn dagen en, al dan niet

bewust, wijst hij me er in 2015 op dat er in 2009, toen de 14-jarige Nick Bijlsma, een vroegere pupil, al tot de topfavorieten hoorde, nog eens zo'n dag geweest is.

Uit navraag bij Bijlsma (25 en FM inmiddels) blijkt dat hij het wel mooi vindt dat Van der Meulen jaren later nog zulke goede herinneringen aan hun duel uit 2009 had, "het was hem gegund", en dat hij bij herpublicaties van die partij slechts als 'aangever' fungeert vindt hij "een eer".

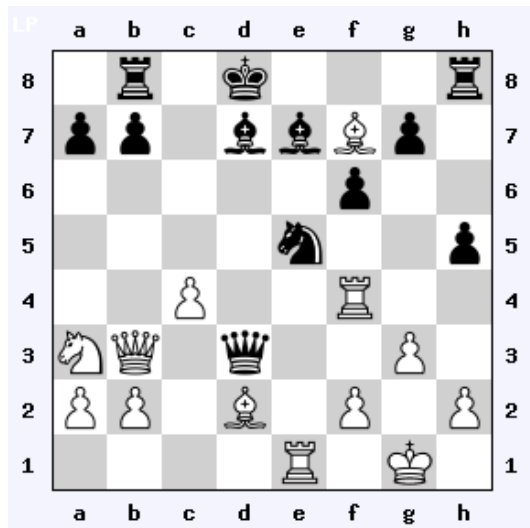
Wit: Douwe van der Meulen, Zwart: Nick Bijlsma, 2^e ronde FK Sneek, 13 mei 2009.

1.d4 d5 2.c4 e5 3.dxe5 d4 4.Pf3 Pc6 5.g3 Pge7 6.Lg2 Pg6 7.Lg5 Dd7 8.0-0 Pgx5 9.Pxe5 Pxe5 10.Db3 c5?!

11.e3! Legt de vinger op de zere plek. **11.-f6?!** Een positionele fout waarmee zwart zijn problemen vergroot. **12.exd4 cxd4**
13.Lf4 Le7 14.Ld5! Sterk. En mogelijk door die 11e zet van zwart. Wit verhindert de rokade en staat gewonnen. **14.-Pg6**
15.Ld2 Tb8 16.Pa3 Dg4 Inleiding tot een aanval die bij goed wit spel niets op zal leveren. **17.Tfe1 h5 18.Te4 Dh3 19.Tae1**
Na 19.-Pe5 gaat dat paard er nu gewoon af. De volgende zet geeft aan dat er bij zwart van een kritieke toestand sprake is.
19.-Kd8 20.Lf7 Misschien waren 20.Txd4! of 20.Lb4! iets overtuigender maar de gespeelde zet geeft niets weg. **20.-Pe5**
Aanvallen op Lf7 zal wit tot het eind toe trotseren, de loper zal in deze partij nog maar één keer in actie komen. **21.Txd4+ Ld7**
Overigens is het simpele 22.Ld5! best sterk, en 22.Lf4! ook, maar die zijn wat te nuchter. Het is een dag waarop de witspeler gaat voor creatieve oplossingen. Het is tot zover een fraaie pot maar er ontbreekt nog iets. **22.Th4** 'Rook swings'!!!, natuurlijk! Met de loper 'en prise' voelt het wat riskant aan, maar 22.-Dxh4 bijvoorbeeld maakt hier geen kans. **22.-Df5 23.Tf4** De rook

swings zijn fraai en geven de winnende stand niet weg(!), maar eigenlijk stond de toren op d4 ideaal. Na 23.-Dh3! 24.Ld5 is een *terugswing* naar d4 nabij en dan hebben de *swings* wit uiteindelijk niet zo veel opgeleverd. **23.-Dd3**

Dat zwart de dame op d3 zet is wel te begrijpen. Eindelijk zitten er voor hem ook eens wat gunstige varianten in, zoals 24.Ld5?? Dxd2!, of 24.Dxd3? Pxd3 waarna hij weer in de partij zit, en wie weet, misschien overziet wit wel dat op 24.Txe5? eerst 24.-Dxb3! volgt. In plaats van dat alles komt wit echter met een prachtzet. **24.Dd1!!?** Een achterwaartse zet, die Lf7 nog een zet langer in de uitverkoop zet, wit heeft echter wel degelijk offensieve intenties. Zwart kan namelijk geen 24.-Pxf7 doen (25.La5+!), wit dreigt dan ook 25.Txe5!, met 24.Dd1 mikt wit juist op die damewinst. Een beetje jammer is dat 24.Lc3!, met dezelfde bedoeling, als zwart dan 25.Txe5 pareert staat wit nog iets beter dan in de partij, waarin wit nu na 24.-b6! op zijn minst nog had moeten werken voor het punt. **24.-Lxa3?!** Bijlsma heeft de volgende zet vast wel gezien maar laat het zich bewijzen. Hij kon tenslotte ook niet weten dat zijn tegenstander het vanaf hier perfect uit zou spelen. **25.Txe5!** Want op 25.-fxe5 is er weer 26.La5+ met dameverlies. **25.-Dd6** De volgende is wel te raden. **26.Td5!** Een *rook swing* over de 5e rij! Die hadden we nog niet. **26.-De7** Opnieuw staat de loper in! Dat wit die aanvallen steeds op creatieve wijze afhandelt is inmiddels bekend, hier kan bijvoorbeeld 26.Tfd4! Van der Meulen vond misschien dat 24.Dd1!!? een passender follow-up verdiende. **27.La5+ b6 28.Txd7+! Dxd7 29.Td4** En ook in de partij is de *terugswing* naar d4 een feit, voor de nodige extra power op de d-lijn zorgt de dame vanaf d1, het is uit. **29.-Tb7 30.Le6!** Vanaf de 20e zet heeft de loper op f7 de aanvallen getrotseerd, is gewoon blijven staan, en nu deze mokerslag. Zwart gaf op.